

CRETAPLANT

A Pilot Network of Plant Micro-Reserves in Western Crete
Πιλοτικό Δίκτυο 'Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών' στη Δυτική Κρήτη
(LIFE04NAT_GR_000104)

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αναπλ. Καθηγητής Κώστας Α. Θάνος
Τμήμα Βιολογίας – Τομέας Βοτανικής
Πανεπιστημιόπολη, Αθήνα 15784
τηλ. 210-7274655, fax 210-7274656
cthanos@biol.uoa.gr

National & Kapodistrian University of Athens
Assoc. Professor Costas A. Thanos
Faculty of Biology – Department of Botany
Panepistimiopolis, Athens 15784, Greece
tel. +30-210-7274655, fax +30-210-7274656
cthanos@biol.uoa.gr

Αθήνα, 14 Νοεμβρίου, 2006

Προς τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής
του Προγράμματος CRETAPLANT
Κώστας Α. Θάνος cthanos@biol.uoa.gr
Χριστίνα Φουρναράκη flora@maich.gr
Αντώνιος Μακρής antonios@maich.gr
Ευστράτιος Κυριακάκης ddchania@otenet.gr
Κυριάκος Γεωργίου kgeorghii@biol.uoa.gr
Παναγιώτης Δημόπουλος pdimopoul@hol.gr; pdimopul@cc.uoi.gr
Erwin Bergmeier erwin.bergmeier@bio.uni-goettingen.de
κοιν: Georgia Valaoras (valaoras@hol.gr)

3^η (Τρίτη) Συνεδρίαση Επιστημονικής Επιτροπής

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Προσκαλούνται τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής (Scientific Committee) του Προγράμματος CRETAPLANT στην 3^η Τακτική Συνεδρίαση που θα λάβει χώρα στις εγκαταστάσεις του ΜΑΙΧ (Αλσύλλιο Αγροκηπίου, Χανιά), την **Πέμπτη 30 Νοεμβρίου 2006, 9.30-18.30**.

Επισυνάπτεται η Ημερήσια Διάταξη και παρακαλώ να ετοιμάσετε σχετική εισήγηση-παρουσίαση για κάθε δράση αρμοδιότητάς σας.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Κώστας Α. Θάνος, Αναπληρωτής Καθηγητής
Συντονιστής του Προγράμματος

3^η (Τρίτη) Συνεδρίαση Επιστημονικής Επιτροπής (30.11.2006)

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

1. Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Συντονιστή και την Αναπληρώτρια για την έως τώρα πορεία του Προγράμματος και την Ενδιάμεση Τεχνική και Οικονομική Αναφορά (που υπεβλήθη στην Κοινότητα τον Οκτ. 2006).
2. Το νομικό καθεστώς των Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών (Δράση Α5) – η Έκθεση Καταγραφής της σχετικής Νομοθεσίας. Ανταλλαγή απόψεων και προτάσεις.
3. Δράση C3 - Εγκατάσταση των Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών στο πεδίο. Παρουσίαση-συζήτηση.
4. Δράση D1 - Παρακολούθηση και επιτόπια διαχείριση των Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών. Παρουσίαση-συζήτηση.
5. Δράση D2 - Εκτός τόπου διατήρηση. Παρουσίαση-συζήτηση.
6. Δράση D3 - Φύλαξη των Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών. Παρουσίαση-συζήτηση.
7. Δράση E1 - Εκστρατεία πληροφόρησης, οργάνωση συναντήσεων εργασίας, σεμιναρίων και συνεδρίων, παραγωγή φυλλαδίων και λοιπού πληροφοριακού υλικού. Παρουσίαση-συζήτηση.
8. Δράση E2 - Τεχνικές δημοσιεύσεις, δημιουργία ιστοτόπου, παραγωγή CD-ROM, εκλαϊκευμένη αναφορά. Παρουσίαση-συζήτηση.
9. Δράση E3 - Δημιουργία Κέντρου Επισκεπτών και λειτουργία Μόνιμης Έκθεσης του προγράμματος. Παρουσίαση-συζήτηση.
10. Δράση E4 - Δημιουργία Αλπικού Βοτανικού Κήπου στον Ομαλό. Παρουσίαση-συζήτηση.
11. Οργανωτικά θέματα.
12. Οικονομικά θέματα.
13. Λοιπά θέματα.

CRETAPLANT

A Pilot Network of Plant Micro-Reserves in Western Crete

Πιλοτικό Δίκτυο 'Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών' στη Δυτική Κρήτη
(LIFE04NAT_GR_000104)

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αναπλ. Καθηγητής Κώστας Α. Θάνος
Τμήμα Βιολογίας – Τομέας Βοτανικής
Πανεπιστημιόπολη, Αθήνα 15784
τηλ. 210-7274655, fax 210-7274656
cthanos@biol.uoa.gr

National & Kapodistrian University of Athens
Assoc. Professor Costas A. Thanos
Faculty of Biology – Department of Botany
Panepistimiopolis, Athens 15784, Greece
tel. +30-210-7274655, fax +30-210-7274656
cthanos@biol.uoa.gr

Athens, November 14, 2006

To the members of the Scientific Committee
of the Project CRETAPLANT

Costas A. Thanos cthanos@biol.uoa.gr

Christina Fournaraki flora@maich.gr

Antonios Makris antonios@maich.gr

Efstratios Kyriakakis ddchania@otenet.gr

Kyriacos Georghiou kgeorghi@biol.uoa.gr

Panayotis Dimopoulos pdimopoul@hol.gr; pdimopul@cc.uoi.gr

Erwin Bergmeier erwin.bergmeier@bio.uni-goettingen.de

cc: Georgia Valaoras (valaoras@hol.gr)

3rd (Third) Meeting of the Scientific Committee

INVITATION

The members of the Scientific Committee of the Project CRETAPLANT are kindly invited to the 3rd (Third) Meeting of the Committee that will take place at the premises of MAICH, Chania, on **Thursday, 30 November 2006, 9.30-18.30**.

Please find attached (next page) the Agenda of the meeting. I recommend that you prepare a presentation for each of the actions under your responsibility.

Best regards

Costas A. Thanos, Assoc. Professor
CRETAPLANT Project Manager

3rd (Third) Meeting of the Scientific Committee (30.11.2006)

AGENDA

1. Briefing by the Project Manager and the Deputy Project Manager on the implementation of the Project so far and the Interim Technical and Financial Reports (submitted to the Community in Oct. 2006).
2. The legal status of the Plant Micro-Reserves (Action A5) – the Report compiling the relevant Legislation. Discussion and recommendations.
3. Action C3 - Establishment of the Plant Micro-Reserves in the field. Presentation-discussion.
4. Action D1 - Monitoring and on-site Management of the Plant Micro-Reserves. Presentation-discussion.
5. Action D2 - *Ex situ* conservation. Presentation-discussion.
6. Action D3 - Wardening of the Plant Micro-Reserves. Presentation-discussion.
7. Action E1 - Information campaign, organisation of workshops, seminars and conferences, production of leaflets and T-shirts. Presentation-discussion.
8. Action E2 - Technical publications, web site development, CD-ROM production, Layman's report. Presentation-discussion.
9. Action E3 - Operational establishment of a Visitor Centre and operation of a Permanent Exhibition on the Project. Presentation-discussion.
10. Action E4 - Development of an Alpine Botanical Garden at Omalos. Presentation-discussion.
11. Administrative matters.
12. Financial matters.
13. Any other business.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

3^η Συνεδρίαση της Επιστημονικής Επιτροπής του προγράμματος CRETAPLANT

Στην συνάντηση συμμετείχαν οι Κώστας Θάνος, Κυριάκος Γεωργίου, Παναγιώτης Δημόπουλος και Κατερίνα Κουτσοβούλου από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, οι Στρατής Κυριακάκης, Χαρά Καργιολάκη, Παρασκευή Νούσια και Ελένη Καρπαθάκη από τη Διεύθυνση Δασών Χανίων και οι Χριστίνα Φουρναράκη και Αντώνης Μακρής από το ΜΑΙΧ. Η 3^η συνεδρίαση της επιστημονικής επιτροπής πραγματοποιήθηκε με καθυστέρηση (σε σχέση με τον αρχικό προγραμματισμό) για διάφορους λόγους, ο κυριότερος από τους οποίους ήταν η προετοιμασία της ενδιάμεσης έκθεσης αναφοράς.

Έγινε παρουσίαση και συζήτηση κάθε δράσης ξεχωριστά.

Δράση Α5. Ο Αντώνης Μακρής πρότεινε να δοθεί έμφαση στο φοίνικα (λόγω των μικροδορυφόρων που έχουν ήδη βρεθεί και δίνουν τη δυνατότητα για περαιτέρω μελέτες). Ωστόσο θα πρέπει να συλλεγούν δείγματα του είδους *Phoenix theophrasti* και από άλλους πληθυσμούς του φυτού στην Κρήτη (πχ. Βάι, Πρέβελη) καθώς και να εξεταστούν περισσότερα δείγματα του είδους *Phoenix dactylifera*. Θεωρεί ότι πρέπει να γίνει χρήση και gel ακρυλαμίδης (sequencing gel) που δίνει πιο ακριβή αποτελέσματα γιατί τα rbcL και matK χλωροπλαστικά γονίδια που χρησιμοποιήθηκαν είναι αρκετά συντηρημένα και είναι αναμενόμενο αποτέλεσμα η μη εύρεση γενετικής ποικιλότητας. Θα ήταν καλύτερα να επικεντρωθεί η μελέτη σε 1-2 είδη αν χρειαστεί να μελετηθούν και άλλα γονίδια κυρίως λόγω του μεγάλου όγκου δουλειάς. Το είδος *Hypericum aciferum* παρουσιάζει επίσης ενδιαφέρον λόγω των πιθανών φαρμακευτικών του ιδιοτήτων. Επιπρόσθετα έγινε με τον Αντώνη Μακρή συζήτηση για την επανεισαγωγή ατόμων στη φύση από πληθυσμούς σε πίεση αλλά συμφωνήθηκε ότι πρέπει να λαμβάνει χώρα μόνο αν ο αριθμός των ατόμων μειωθεί πολύ και τα μέτρα προστασίας που έχουν παρθεί δεν επαρκούν.

Στη συνέχεια συζητήθηκε το υδρολογικό πρόβλημα που υπάρχει στην περιοχή της Χρυσοκαλίτισσας και ο Παναγιώτης Δημόπουλος εξέφρασε την ανησυχία του για την τύχη του μικρο-αποθέματος (ΜΑΦ) γιατί ο *Phoenix theophrasti* είναι στα οικολογικά όρια εξάπλωσής του και η περιοχή αρδεύεται σημαντικά. Τέλος όσον αφορά την τεχνητή επικονίαση του φοίνικα προτάθηκε να χρησιμοποιηθούν παραφυάδες από το ίδιο θηλυκό άτομο φοίνικα του ΜΑΦ που είχαν παρθεί και την πρώτη φορά ή από τα άλλα θηλυκά άτομα που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή και όχι από άλλους πληθυσμούς του είδους.

Δράση Α6. Ο Κώστας Θάνος ανέφερε ότι έχει ήδη γίνει σχεδόν πλήρης καταγραφή της νομοθεσίας που αφορά την προστασία της χλωρίδας και αναμένεται ένα κείμενο με ολοκληρωμένες προτάσεις καθώς και οδηγίες για τη νομική κάλυψη των ΜΑΦ από την περιβαλλοντική ομάδα 'ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ'. Στην επόμενη συνεδρίαση της επιστημονικής επιτροπής θα γίνει νομική παρουσίαση προτάσεων και αν είναι δυνατόν ενεργειών.

Δράση C3. Παρουσιάστηκε από τις εκπροσώπους του Δασαρχείου, φωτογραφικό υλικό από τη σήμανση των ΜΑΦ καθώς και των πινακίδων που χρησιμοποιήθηκαν. Οι πινακίδες σήμανσης είναι τρίγωνα κίτρινου χρώματος και ύψους 90 cm από τα οποία 40-50 cm βρίσκονται μέσα στο έδαφος. Σε μια μεταγενέστερη φάση θα μπορούσαν να μπουν κάποια επεξηγηματικά αυτοκόλλητα στις πινακίδες σήμανσης. Επίσης θα κατασκευαστούν 21 πινακίδες πληροφόρησης που θα είναι ξύλινες με αλουμίνιο και από τις οποίες κάποιες θα είναι επιγραμμιακές και κάποιες πιο επεξηγηματικές. Στο *Bupleurum kakiskalae* έγινε μικρή επέκταση και αποκατάσταση της περίφραξης στο Λινοσέλι αν και η συγκεκριμένη περίφραξη παρουσιάζει δυσκολίες λόγω του δύσβατου της περιοχής και του απότομου εδάφους.

Δράση D1. Έγινε μια σύντομη παρουσίαση του αριθμού και των τύπων των αισθητήρων και φωτογραφικό υλικό από τον Κώστα Θάνο που έχουν τοποθετηθεί στα 7 ΜΑΦ.

Δράση D2. Η Χριστίνα Φουρναράκη έδειξε φωτογραφίες των σπερμάτων και των εμβρύων από τα 7 είδη και γραφικές παραστάσεις των πειραμάτων φύτευσης. Το ΕΚΠΑ σε συνεργασία με το ΜΑΙΧ συμφώνησαν να καθορίσουν από κοινού έναν αριθμό φυτών για συλλογή από τα ΜΑΦ. Επίσης συζητήθηκε η πρώτη προσπάθεια τεχνητής επικονίασης στο φοίνικα που δεν είχε επιτυχία.

Δράση D3. Το Δασαρχείο προχώρησε στην πρόσληψη των φυλάκων και θα πρέπει να ετοιμάσει ένα κείμενο με την αιτιολόγηση της πρόσληψής τους καθώς και πληροφορίες για τον τόπο μόνιμης κατοικίας τους και δραστηριοποίησής τους.

Δράση E1. Παρουσιάστηκαν από τη Χριστίνα Φουρναράκη οι εκδηλώσεις ενημέρωσης στα σχολεία και στο ΜΑΙΧ. Θα πρέπει ακόμα να γίνει ένα σεμινάριο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης των καθηγητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μία εκδήλωση με τον ορειβατικό σύλλογο και μία εκδήλωση για τους τουριστικούς οδηγούς γιατί η προηγούμενη είχε μικρή συμμετοχή.

Δράση E2. Παρουσιάστηκε ο ιστότοπος του Προγράμματος από τον Κώστα Θάνο.

Δράση E3. Έγινε ξενάγηση από τη Χριστίνα Φουρναράκη στους χώρους του Κέντρου Επισκεπτών και παρουσίαση των εκθεμάτων.

Δράση E4. Παρουσίαση από τη ΔΔΧ του Βοτανικού Κήπου στον Ομαλό.

Τέλος συζητήθηκαν οργανωτικά και οικονομικά θέματα.

Για τη Συνεδρίαση της ΕΕ εκδόθηκε Δελτίο Τύπου και δόθηκε συνέντευξη στα Χανιώτικα Νέα.

Φωτογραφία των συμμετεχόντων στην 3^η Συνεδρίαση της Επιστημονικής Επιτροπής